

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: مَنْ كَانَتْ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ لِأَخِيهِ فَلْيَتَحَلَّلْهُ مِنْهَا، فَإِنَّهُ لَيْسَ
تَمَّ دِينَارٌ وَلَا دِرْهَمٌ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُؤْخَذَ لِأَخِيهِ مِنْ حَسَنَاتِهِ، فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ
حَسَنَاتٌ أُخِذَ مِنْ سَيِّئَاتِ أَخِيهِ، فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ

Muhterem Müslümanlar!

Bugünkü hutbemizin konusu kul hakkı ve ahiretteki büyük vebali hakkında olacaktır.

İnsanların canlarına, mallarına, onuruna, haysiyetine ve kişilik haklarına verilen her türlü zarar **“kul hakkı”** kapsamındadır. Bir kişinin malını izinsiz almak veya ona el koymak kul hakkıdır. Alışverişte hile yapmak, dolandırıcılık yapmak kul hakkıdır. Emanete zarar vermek, birinin arkasından konuşmak, iftira atmak, hakaret etmek, dalga geçmek, birini küçük düşürmek kul hakkıdır.

Rabbimiz Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyuruyor: **“İnsanların hakkı olan şeyleri eksik vermeyin. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın.”** (Şuara, 183)

Kardeşlerim! Ailede, trafikte, komşulukta ve iş hayatında kul hakkına dikkat etmek, mümin olmanın gereğidir. Komşuya eziyet etmek, iş yerinde adaletsizlik yapmak, sosyal medyada iftira ve karalama yapmak; tümü çağımızın yaygın kul hakkı ihlallerindendir.

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor: **“Kimin üzerinde bir kardeşinin hakkı varsa, derhâl onunla helâlleşsin. Çünkü kıyamet günü ne dinar geçer ne de dirhem. Hak yiyenin sevaplarından alınır, hak sahibine verilir. Eğer sevapları yetmezse, hak sahibinin günahları ona yüklenir.”** (Buhârî, Rikâk, 6534)

Evet kardeşlerim! Hesap gününde hiçbir şeyin fayda vermeyeceği o an gelmeden önce, **helalleşmek** gerekir. Fakat helallik istemek, sadece “hakkını helal et” demekle olmaz. Karşı tarafın gönlünün tam olarak razı olması, zararın telafi edilmesi gerekir. Hakkı yenen kişi vefat etmişse veya kendisine ulaşamıyorsa; içten bir tövbe ile birlikte, onun adına hayır ve hasenatlarda bulunarak bu vebalden kurtulmaya çalışmak gerekir

Muhterem Cemaat!

Allah Teâlâ bizleri bir anne ve babadan yarattı, bize din olarak İslâm’ı nasip etti ve kullukla şereflendirdi. İnsanlar arası ilişkilerin temelinde **kardeşlik** ve **hoşgörü** vardır. Ancak nefis, öfke, kibir ve dünyevi menfaatler bu bağı zedeleyebilir. Bu yüzden ilişkilerimizde aşırılıklardan kaçınmalı ne aşırı muhabbet ne de aşırı nefret içinde olmalıyız.

Peygamber Efendimiz ﷺ ahabına şöyle bir soru sorar: **“İflas eden kimdir, biliyor musunuz?” Ahab-ı kiramdan biri: “Malını mülkünü kaybeden kimsedir.” der. Bunun üzerine Allah Resûlü ﷺ şöyle buyurur: “Ümmetimin iflas edeni, kıyamet günü namaz, oruç ve zekâtla gelir. Fakat şuna sövmüş, buna iftira etmiş, şunun malını yemiş, bunun kanını dökmüş, şunu dövmüş bir hâlde gelir. Hak sahiplerine sevapları verilir. Şayet sevapları yetmezse, hak sahiplerinin günahları ona yüklenir. Sonra da cehenneme atılır.”** (Müslim, Birr, 2581)

Kardeşlerim!

Her insan bir “hak” ilişkisi içerisindedir. Makamı, malı, şöhreti veya gücüyle başkalarının hakkını çiğneyen kişi bilmelidir ki, bu dünya nimetleri bir gün başına bela olacaktır.

Allah Teâlâ kıyamet gününde şirk dışında tüm günahları affedebileceğini bildirmiştir. Ancak kul hakları bu affin dışındadır. Kul hakkının affı, yalnızca hak sahibinin rızasına bağlıdır.

Hutbemi bir ayet-i kerime ile bitirmek istiyorum: **“Öyle bir günden sakının ki, o gün hepiniz Allah’a döndürüleceksiniz. Sonra herkese kazandığı amellerin karşılığı tastamam verilecek ve onlara asla haksızlık yapılmayacaktır.”** (Bakara, 281)